

עין משפט
נר מצוה

ח:

מכּי רמו שערי באסינתי. פירש רש"י לשון ראשון להטיל שחר וקשה דבכל התלמוד לא מלינו שהיו עושין שחר משעורין אלא מתמרים או מנשות לכך נראה לשון שני שפירש רש"י וב' הלשונות האלו פי' רש"י אף בכמוצות פ"ק (דף ט.):

קרטסים. אומר הר"ר שמעיה בלשון יוון הוא תפוס תפיסת שמים קרט לשון תפיסה וסיס לשון שמים ופי' דר"ל תפיסה שניה וניחא הא דקא אמרינן לקמן קרטסים ויוס שתפסו רומי מלכות וה"פ קרטסים תפיסה שניה ויוס שתפסה מלכות צראשונה:

ה"ג **נשתבחו** גִּרְסֵיהֶנוּ. וליג ליכתבינהו שהרי אין כותבין הלכות: **אֵלָּא שְׁלֵא** דינו דיני נפשות. ואס תאמר והא אמרינן בפרק אלו נערות (כמוצות דף ג. וסס) משחרב צית המקדש אע"פ שצטלו ד' מיתות דין ד' מיתות לא נתצטלו מי שנחמיצ סקילה כו' ואמאי נקט משחרב צית המקדש והא אפי' מ' שנה צפני הצית לא דנו דיני נפשות וי"ל דמשחרב צית המקדש קאי אהא דמ"מ כשהיו רואין לורך שעה היו חוזרין אל הלשכה ודינן שס ומורי ה"ר מנחם אמר לנו צס רצו יהונתן דמשחרב צית המקדש קאי אהא דקאמר דין ד' מיתות לא צטלו וה"ק אע"פ שצטלו ארצע מיתות לגמרי לא צטלו דינס וכ"ש צאוטס מ' שנה קודם חורבן שנהגו דין ד' מיתות: **מַלְמַד** שהמקום גורם. וא"ת והא ירושלים נמי איקרי מקוס וגצי אכילת קדשים ומעשר שני וכתיב במקוס אשר יצחר ה' וי"ל בלגצי דיני נפשות לא איקרי מקוס אלא לשכת הגזית שהיתה חזיה בקדש וחזיה בחול והיינו טעמא משום דבעי' סנהדרין סמוך לשכינה והכי נמי אמרינן (לקמן דף צג.) כל המעמיד דין שאינו הגון כאילו נטע אשרה אצל מוצח דכתיב שופטים ושוטרים וסומך ליה לא תטע לך אשרה אלא מוצח ה' ולפיכך גלו וישבו בנחות אע"פ שחנות עצמו היה צהר הצית מ"מ לא היה סמוך לשכינה כלשכת הגזית וא"ת מנלן קפידא במקוס שאר חייבי מיתות שלא צוקן ממרס דקרא לא כתיב אלא צוקן ממרס יש לומר דדרשנין כל זמן סנהדרין גדולה במקומה כדין אצל מוצח אז שופטים תמן לך בכל שעריך לשפוט דיני נפשות נסתלקו הס צטלו כל דיני נפשות (וע"ע תוס' שנת טו. ד"ה אלא ותוס' סנהדרין יד: ד"ה מלמד): וגמירי

הלכתא א"ר יצחק בר אבדימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות סלקא דעתך והאמר רב יהודה אמר רב ברם זכור אותו האיש לטוב ורבי יהודה בן בבא שמו שאלמלא הוא נשתבחו דיני קנסות מישראל נשתבחו לגרסינהו אלא בטלו דיני קנסות מישראל שגורה מלכות הרשעה גזרה" כל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תחרב ותחום שסומכין בו יעקר מה עשה רבי יהודה בן בבא הלך וישב בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות בין ב' תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך שם חמשה זקנים ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע ורב אויא מוסיף אף רבי נחמיה כיון שהכירו בהם אויבים אמר להם בני רוצו אמרו לו רבי ואתה מה תהא עליך אמר להם הרגיני מוטל לפניהם כאבן שאין לה הופכין אמרו לא וזו משם עד שנעצו לגופו ג' מאות סולוניאות של ברזל ועשאוהו לגופו ככברה אמר רב נחמן בר יצחק לא תימא דיני קנסות אלא ישלא דנו דיני נפשות מ"ט כיון דחזו דנפישו לאו רוצחין ולא יכלי למידן אמרו מוטב נגלי במקום למקום כי היכי דלא ליחייבו דכתיב³ ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא סמלמד שהמקום גורם: מאה ושמונים ותו לא והתני רבי יוסי ברבי מלכות

כל תלפין יומין. דצתר הלולא: צין אמר. עוצד כוכבים זה לישראל מחמת הלולא אזי עושה סעודה זו: ובין לא אחר לו. מסתמא להלולא מכיון ואסור דכל ימי הלולא מקריב לעבודת כוכבים: ומעיקרא. קודם שיכניס את אשתו מאימת חיישין להלולא אס

הזמין אנשים לסעוד אללו: **מכי רמו שערי באסינתי**. לעשות שחר ליום המספה: **אסינתי**. עריבות ששורין צהן שעורין לעשות שחר. ל"א נותנין עפר צעריבות חזרעין שס שעורין קודם ימי החופה ומציאין לפני החתן והכלה כשהן צמוחים ואומרים להם פרו ורצו כשעורין הללו שממהרין ללאת מכל התצווה: **דאדס תשוב** הוא. ושמה ממנו העוצד כוכבים מאד: **יוס שתפסה** צו רומי מלכות. שנלחמו עם יוניס ונלחוס ומלכו צכל העולם: **צימי קלפטרס מנלסא**. של אלכסנדריא כדאמר בהמפלת במסכת נדה (דף לז:) ונלחמו רומיים עמה ונלחוס ותפסו הס המלוכה: **עד דשפטינהו**. רומאי לישראל צהדייהו: **וכי אסנו**. רומאי לישראל אי מינן מלכי כו': **מרגליס**. אינה חשובה כאבן טיב: **צביס**. כן. ס) תרגום כנוי צבסיסה. למושב מצרית להושיצה עליה: **כפו אינך**. הא נופך קרצונקל"א: **כפו לסו**. רומאי ליונאי: **עשירין ושיס שנין קמו**. רומאי צהימנותייהו לישראל: **מעיקרא**. כי קמו רומאי צהימנותייהו: **מאי דרוס**. רומיים: **ואלסס** לנגדך. יעקב ועשו שוין צגדולה: **לפני עצדו**. דרך השר להלך לפניו: **פשטס**. שלטה: **מלכותס**.

רומי: **צמוס**. מקוס צהר הצית ומנות שמו: **דיני קנסוט**. אונס ומפתה ושלשים של עצד שנתנה תורה קצצה אחת ליקר ולוולל. ומאחר שלא ישבו צלשכת הגזית לא דנו וצטלו דיני קנסות דכתיב בתלומי כפל שהוא קנס אשר ירשיעון אלהיס (שמות כצ) דהיינו מומחין וסמוכין צס רצו כדאמרין צסנהדרין יג:ׁׁ ומי שאינו סמוך אינו דן דיני קנסות: **סחוס**. אלפיס אלהי סביצות העיר: **וסמך שס נו'**. והני צבנן צתר חורבן הצית הוו טיובא: **לונגיאחוס**. מנימות: **כי היכי דלא ליחייצו**. רוצמים קטלא דליין דיני דיני נפשות אפילו צסנהדרין קטנה צכל עיר אלא צומן שהיתה סנהדרין גדולה צישיצתה וצמקוס המיוחד לה והוא לשכת הגזית: **המקוס גורס**. לחייב הגדון ואס אינס שס לא ידונו. והאי קרא צדיני נפשות קאי כי יפלא ממך צצר (צגריסין) צפרשת שופטים ושוטרים צוקן ממרס: מלכות

הלכתא א"ר יצחק בר אבדימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות סלקא דעתך והאמר רב יהודה אמר רב ברם זכור אותו האיש לטוב ורבי יהודה בן בבא שמו שאלמלא הוא נשתבחו דיני קנסות מישראל נשתבחו לגרסינהו אלא בטלו דיני קנסות מישראל שגורה מלכות הרשעה גזרה" כל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תחרב ותחום שסומכין בו יעקר מה עשה רבי יהודה בן בבא הלך וישב בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות בין ב' תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך שם חמשה זקנים ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע ורב אויא מוסיף אף רבי נחמיה כיון שהכירו בהם אויבים אמר להם בני רוצו אמרו לו רבי ואתה מה תהא עליך אמר להם הרגיני מוטל לפניהם כאבן שאין לה הופכין אמרו לא וזו משם עד שנעצו לגופו ג' מאות סולוניאות של ברזל ועשאוהו לגופו ככברה אמר רב נחמן בר יצחק לא תימא דיני קנסות אלא ישלא דנו דיני נפשות מ"ט כיון דחזו דנפישו לאו רוצחין ולא יכלי למידן אמרו מוטב נגלי במקום למקום כי היכי דלא ליחייבו דכתיב³ ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא סמלמד שהמקום גורם: מאה ושמונים ותו לא והתני רבי יוסי ברבי מלכות

הן ברחו ור' יהודה בן בבא נעצו בו שי' לנחיתות של ברזל ועשו כל גופו ככברה. ומקשי' וכי כך אמר ר' יוסי כי מלכות הרשעה על ישראל בלבד והתני ר' יוסי (ברבין) אומר

לפני איריהן פרק ראשון עבודה זרה

מסורת הש"ס

א) כמוצות ט. ט) (צ צברטס יט. וס"ג, א) (גני הערוך אקד והוא שוהס בלשון מקרא), ד) שנת טו., ס) (סנהדרין מא.), ו) שס יג: יד., ו) (צס"א: שמד,) ח) (צסנהדרין איתא לונגיאחוס ופירש רש"י מנימות וצמרייהו גריסת הערוך לונגיות וצמד המוסף שקורין לרומח לונגי בלשון יוני וכן ראיתי צשלי"ה דף רלו: דל"ל לונגיות כד"ף ולא לונגיות צבי"מ ע"ש,) ט) (סנהדרין יד: ע"ש ס., ע"ש,) י) (שמות לו, ט צס"א: הרשעה,

תורה אור השלם

1. ׀ ׀אמר נסעה וְלָכָה וְאַלְכָה לְלַנְדָךְ; בראשית לג יב
2. ׀עָבַד אֱלֹהֵי לִפְנֵי עֲבָדֶי וְאֲנִי אֶתְחַלֶּקֶה לְאַשֵׁי קָדְלָךְ הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי וְקָדְלָךְ הַזֵּלְדִים עַד אֲשֶׁר אָבֵא אֶל אֲדֹנָי שְׁעִירְךָ; בראשית לג יד
3. ׀ועֲשִׂיתָ עִלַּי פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִצְדָּק לִּי מִן הַמִּקְדָּשׁ הַזֶּהוּא אֲשֶׁר יִבְרַח יְיָ וְשִׁמְרַתְךָ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יִזְדַּק; דברים יז י

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה כמים כן למושב חברתה להושיבה עליה תרגום כנו בסיסה הס"ד:

לעיו רש"י

קרבנועל"א. אודם (אבן יקרה בעלת צבע אודם כזה ומקריאה ביהוה).

מוסף רש"י

מכי רמו שערי באסינתי. יש שורין שעורין צעריבות מוס להטיל שחר לנורך חופה, וי"א לשם החתן והכלה חזרעין שעורין צעלין לומר פרו ורצו ונמנו כשעורים הללו (כתובות ח.). פשטה. הסמילו לכושבן מלכות הרשעה. רומי (שבות טו.), בחנות. מקוס היה צירושלים וכן שמו (סנהדרין מא.). דיני קנסות ס"ד. ובי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות (שס). בטלו דיני קנסות. דינון דליכא צמיהס צטלו (שס יד.). ובין שתי עיירות. ולא בתוך העיר, שאס ייודע שלא יחריבו את העיר (שס).